

poverjanje podpisov za vsa opravila, ki jih imajo z državnimi in občinskimi oblastmi. Oproščene so dalje zadruge in Zveza davkov in vseh doklad za poslovanje, glavnico in dohodek.

Za prevoz blaga po državnih železnicah in ladjah plačajo 50% od navadnih tarif.

Ministrstvo financ oddaja Zvezi devize za njene nabave iz inozemstva po najugodnejšem tečaju, po katerem jih more država nabaviti. Po možnosti prepušča država Zvezi in zadrugam brez vsake odškodnine potrebne prostore za njih poslovanje in zemljišča za gradbo stavb, ki so jim potrebne. Premog in drva iz državnih premogovnikov in gozdov se oddaja Zvezi in zadrugam po režijskih cenah.

Priporočamo vsem tovarišem, da zakon temeljito prouče in se na zborovanjih o tem razgovore ter stavijo svoje mnenje in predloge.

Splošne vesti.

Vabilo

na DRUGI IZREDNI OBČNI ZBOR Učiteljske Samopomoči v Ljubljani, reg. zadruga z om. z.,

ki se bo vršil

dne 6. marca 1932 ob 10. uri na II. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani (Cojzova cesta)

s sledečim vpredom:

1. Poročilo načelstva.
2. Računski zaključek za l. 1931.
3. Sprememba zadrughih pravil.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

O p o m b a: Ker je bil za 21. februar 1932 sklicani izredni občni zbor nesklepčen, bo ta izredni občni zbor po § 34. sklepčen pri vsakem številu zastopanih glasov.

Vabilo na XII. redni občni zbor »Učiteljskega zdraviliškega doma« v Rogiški Slatini, registrirane zadruge z omejenim zavezo, ki bo v nedeljo dne 20. marca 1932, ob poldeseti uri v posloppju mestne deške osnovne šole v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika o poslovanju zadruge v letu 1931.
2. Računski zaključek za leto 1931. in odobrenje letnega računa.
3. Sklepanje o najetju posojila za slučaj inštalacije vodovoda in električne razsvetljave v dom.
4. Slučajnosti.

Ako bi prvi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih zadrughnikov.

Dol pri Hrastniku, dne 27. febr. 1932.

Ant. Gnus, tč. načelnik.

Koncert UPZ 7. marca. Kakor je bilo javljeno, se vrši koncert učiteljskega pevskega zbora v ponedeljek 7. marca. Zbor je razposlal na vse šole plakate s prošnjo, da jih izvesijo na vidnem mestu. Program zbora je za vsakogar izredno zanimiv in zadovoljiv. Vstopnice, katerih je še dovolj na razpolago so v razprodaji v Matični knjigarni. Istantam se dobijo tudi lični programi s tekstom pesmi za ceno 2 Din. Po koncertu se vrši sestanek zbora, učiteljstva in ostalih v veliki dvorani Uniona. UPZ prosi, da se tega sestanka udeležijo vsi, ki bodo posetili koncert.

Diplomiral je na filozofski fakulteti Aleksandrove univerze iz filozofije in zgođovine južnoslovske književnosti tovariš Alojzij Peterlin-Batog, učitelj v Kamniku. Iskreno čestitamo!

Katera šola v Dravski banovini, ki ima eventualno šolsko kuhinjo na razpolago, bi dovolila trboveljski deci (trideset) letovanje v počitnicah. V pošteved pridejo šole s solncem in vodo za kopanje. Prijave na Rdeči križ kraljevine Jugoslavije, krajevni odbor v Trbovljah.

Esperanto v šole. Esperanto naj se uvede v šole, je geslo esperantistov in njihovih prijateljev. A zato rabimo učiteljev, ki bi bili večji tega jezika. In koliko je takih, ki znajo esperanto? Pri nas bore malo. Vsi veliki narodi se uče esperanto, pa bi se mi ne!

Esperanto je danes tako razširjen po vseh deželah, da ga ni večjega kraja, kjer ne bi bilo esperantistov. Vsi sloji se ga poslužujejo. Tudi učiteljstvo je častno zastopano. Na Škotskem šteje društvo učiteljev-esperantistov že nad 600 članov. Glasilo »Pedagogia Revuo« prinaša zanimive članke o sodobnem vzgojeslovju. Potreba po esperantu pa se čuti posebno na mednarodnih kongresih. Navadno se razpravlja v treh ali še več jezikih, za kar je potreba nebroj prevajalcev. Pri esperantskih kongresih vse to odpade.

Kdor se želi priučiti temu jeziku, naj se prijavi k tečaju, ki ga v kratkem otvorim. Vsakdo se bo lahko učil doma, meni bo le pošiljal naloge v popravo. Pismenim potom bom tudi pojasnjeval, kar se komu ne bo zdelo dovolj jasno. Pišite na naslov: Golobič Peter, učitelj na Jesenicah, Gorenjsko. Priložite znamko za odgovor!

Posetite

KONCERT

Učiteljskega pevskega zbora dne 7. marca v Unionu

V članku »Letošnje knjige Kmetijske Matic« v zadnji številki »Učit. Tovariša« se je vrnila majhna pomota. Pravilno naj se glasi: Za letnik 1931. (s koledarjem za l. 1932.) naj se prigrasijo novi člani najkasneje do 20. marca, za letnik 1932., ki izide letos pred Božičem, pa do konca maja t. l.

Opozarjamo na današnji številki priloženi prospekt, ki nam javlja veselo vest, da bo izšel za prihe v novi razširjeni in ilustrirani izdaji Otona Župančiča »Ciciban«. Ta najbolj posrečena knjiga otrok je z ozirom na krasno opremo in svojo obširnost neverjetno poceni in jo bo gotovo vsak čimprej naročil za svoje malčke. — Kakor smo zvedeli, izide Ciciban obenem tudi v hrvatski in češki izdaji, nemška izdaja pa je pripravljena. To je dokaz, da je knjiga res evropske slovesa in naša najboljša mladinska sploha.

Petelinčkova ženitev, šaljiv mladinski zbor. Ker se nekateri tovariši, oz. tovarišice obračajo z naročili na zgoraj omenjeno publikacijo na podpisance, sporočam vsem reflektantom na »Petelinčkovo ženitev«, da nisem jaz založnik tega muzikalnega delca, marveč — kakor je bilo to že v Učit. Tovarišu objavljeno — Učiteljska tiskarna v Ljubljani, do katere se naj v bodoče reflektanti s svojimi naročili obračajo. — Anton Kosl.

LISTEK

Janku Lebanu — v slovo.

V četrtek 18. febr. 1932 je preminul v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu upokojeni tovariš Janko Leban, naš plodoviti mladinski pesnik, pisatelj in skladatelj. Rodil se je 21. aprila 1855. l. v Kanalu na Goriškem. Po končanih študijah je kot učitelj služboval po goriškem Krasu, na Notranjskem, na Gorenjskem in Dolenjskem, dokler ni stopil v zasluženi pokoj, ki ga je užival kot gost v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji, ob tihi, zeleni Krki.

Učitelji smo izgubili iz naše srede moža, ki je vneto in požrtvovalno deloval za napredek in razmah narodove prosvete. Kot učitelj se je v polni meri zavedal vzvišenega svojega zvanja, kot vodnik naroda pa je poklonil ljubljeni domovini vso lepoto in bogastvo svoje idealne duše.

Nad vse je pokojnik ljubil mladino. Njegje so posvečene njegove večnolepe pesemce in povestice. Iz njih izzveneva in se zrcali iskrena domovinska ljubezen, prepojena z nesebičnim in čistim domoljubjem. Polnih 60 let je bodril s svojo ljubko besedo mladino k vztrajnemu, poštenemu in resnicoljubnemu delu. In kot tak se je počutil srečnega in zadovoljnega, kar je človek lahko sklepal v pogovoru z njim, iz njegovega neprisiljenega radostno-mladinskega smeha.

Njegovo dušo je pretresala najhujše trpka usoda njegove ožje domovine — solnčne Goriške. A tudi to grenko in upravičeno bolelost je znal Janko prenašati sam zase, zavedajoč se in upajoč.

Kako zelo ljub in čislan je bil pokojnik, je pričala velika udležba šol. mladine, učiteljstva in drugega občinstva, ko smo ga 20. februarja 1932 spremljali k večnemu počitku na smihelsko pokopališče, kjer je želel snivati svoj večni sen:

»Na gričku pri svetem Smiheli, tam božji razteza se vrt, tam bodo pod zemljo me deli, ko vzame življenje mi smrt...«

Menard Vilko.

Naš rod in šolske čitanke.

Razvoj »Našega roda« ovirata že od vsega početka zlasti dva zelo važna principa v njegovem zasnovanju in cilju. Sta to dva

Osebne zadeve

Iz pripravniške v IX. skupino so prevedeni: Ferjan Milan, uč. v M. Soboti; Japelj Pavel, uč. v Hinjaj; Mravlje-Eiletz Lidvina, uča. v St. Ilju pod Turjakom; Ankele Franc, uč. v Henini; Šavpah Ana, uča. v Smartnem na Poh.; Stopar-Sekirnik Angela, uča. v Čadramu; Župan Ana, uča. v Gor. Lendavi; Pipan-Stare Justa, uča. v Sv. Juriju v Slov. gor.; Pahor Drago, uč. v Trbovljah in Jahn Ljudevit, uč. v Genterovcih.

Napredovali so tovariši(ce) v VIII. skupino: Šupančič Drago, uč. v gluhonemnici v Ljubljani; Vončina Drago, uč. v Doležu; Medič Avgust, uč. v Puščavi; Erzenjak Franc, uč. v Zavrču.

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU!

Učiteljski pravnik.

Zdravljenje državnih uslužbencev in upokojencev v javnih bolnicah. Po pojasnilu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje S. br. 199 z dne 11. januarja 1932. in v zvezi z odločbo ministrstva za promet P. br. 38.695 z dne 11. septembra 1931. imajo civilni državni uslužbenci in upokojenci, kakor tudi njih rodbine pravico do brezplačnega zdravljenja v javnih bolnicah samo v III. razredu; če se pa zdravijo v I. in II. razredu, morajo plačati razliko med I. odnosno II. razredom in III. razredom.

Kdaj pripada 3. period. povišek tovarišem, ki so bili prevedeni s l. 9. 1923. v II/I. skupino« pojasnjujemo:

V tem primeru ni merodajen datum rešenja (28. II. 1924) o prevodbi, temveč datum »l. 9. 1923.«, s katerim dnem so bili prevedeni v smislu čl. 229. in 249. omenjenega zakona. 9 efekt. let v VI. skupini dovrše dne 31. 8. 1932 in jim pripada 3. p. p. s l. 9. 1932.

Obrazci »Pregled o dosegljivosti poviškov« so skoro pošli. Tovariši predsedniki, ki niso še vročili poslanih jim obrazcev šol. upraviteljem, naj to store na prvem zborovanju, ker se vidi iz nebrojnih vprašanj, da niso še izpolnili mnogi šol. upravitelji obrazcev. V. G.

Odgovor M. S. v Z. — Če ima uslužbenec 28 efekt. let službe in za pokojnino vstevnih 32 let ter je star 58 let, mu pripada ob upokojitvi po §§ 123., 124. in 127.: 89,6 % od plače in drag. doklade in 60 % od položajne doklade.

Odgovor Z. O. v Z. — Ker ste napredovali z odločkom ONbr. 87.753 z dne 14. XII. 1927 v II./4. skupino, ste bili prav prevedeni v IX. skupino s plačo 625.— Din. Z ozirom na določila § 49. U. z. lahko zaprosite za VIII. skupino, ker ste nad 4 leta v IX. skupini (se računa od 14. XII. 1927).

Naša gospodarska organizacija.

Učiteljski dom v Ljubljani. Z ozirom na članek v »Učit. Tovarišu« od 4. februarja t. l. »Bomo« (zidali Uč. dom) so nabrali tovariši pri sekciji v »šparovčke« v mesecu februarju 137 Din 50 p. Učiteljstvo tukajšnje gluhonemnice je prispevalo za dom 120 Din. Namesto venca na krsto † Janka Lebana je darovalo učiteljstvo sreskega društva v Novem mestu, zbrano na svojem rednem zborovanju, 165 Din. Ostali tovariši, posnemajte! V vsako zbornico, pisarno in stanovanje »šparovčke«! Jos. Kobal, blagajnik.

močna mejnika, ki mu ne dovoljujeta razmaha, katerega si toli želi vsa učiteljska organizacija. Dokler je ne bomo odpravili, bo številni njegovih naročnikov ob sedanji krizi le padalo in bo naravno vsled zmanjšanja materialnih možnosti usihala tudi njegova kvaliteta.

Prosvetna oblast ga priporoča; dovoljeno nam ga je uporabiti kot učni pripomoček za čitanje poleg šolskih čitank, ne sme pa jih izpodrinuti in zavzeti njenega mesta. Drugi mejnik pa smo mu postavili sami. Bili smo preveč velikodušni in smo hoteli z njim zajeti vse šole; osnovne, meščanske in srednje. Ševča smo to storili tudi vsled tega, ker smo hoteli doseči čim večje število naročnikov in pri čim manjši, naravnost bagatelni naročnini. S tem pa smo ga obsodili na životarjenje, v usodo vseh naših mladinskih revij.

Današnje šolske čitanke stanejo razmeroma mnogo denarja, so precej obsežne, a nam snovno nudijo prav malo, ker so produkt stare šole. Nimam namena osporavati vrednost ene ali druge šolske knjige, morda celo dolžiti njene prireditelje površnosti pri sestavi, podčrtati hočem le eno slabost vseh stalnih šolskih čitank, to je nesodobnost. Tudi če bi danes sestavili nove čitanke, upoštevajoč pri tem vsa načela nove šole, bi bile že po par letih zelo pomanjkljive in enake današnjim. Sedanja osnovnošolska generacija pa je tako srečna, da ima v svoji sredi v vsakem razredu čitanke treh ali celo več izdaj. Čitanje raznih sicer še tako zanimivih sestavkov nam onemogočajo sledeča dejstva: v eni izdaji berila sploh ni, druga imenuje našo državo kraljevino SHS, našo banovino Slovenijo ali pa jo deli v ljubljansko in mariborsko samoupravo, v novejših pa so označeni že novi nazivi, kakor Jugoslavija, Dravska banovina itd. O pridobivanju pojmov iz državnoznanstva na višji učni stopnji s pomočjo šolskih čitank ni nobenega govora,

Samopomoč za otroke. Spremembe pravil, sprejete na občnem zboru dne 14. februarja 1932:

§ 14.

a) Društveniki morejo biti otroci, posilnovljeni ali varovanci učiteljev, učiteljic in profesorjev iz vse države. V društvu jih zastopajo plačniki.

b) Društveni odbor sprejema priglašence od spolnjenega tretjega do spolnjenega desetega leta.

Pravico do posmrtnine dobijo upravičenci iz § 3. a) in b) teh pravil šele po preteku treh mesecev od dneva, ko je bil zavarovanec sprejet. Če umrje zavarovanec pred tem rokom, plačnik oz. dedič nimajo pravice do posmrtnine. Za primer smrtne nezgode ta določba ne velja.

c) Izključeni in prostovoljno izstopivši društveniki morejo zopet vstopiti v društvo, če so zdravi in doplačajo od izstopa zaostala vplačila.

d) O sprejemu v društvo sklepa društveni odbor; če koga ne sprejme, mu ni treba navesti vzrokov.

e) Izstopivšim in izključenim članom se v društveno blagajno vplačani zneski ne vrnejo.

f) Če plačnik umrje in društvenik nima nikogar, ki bi zanj plačeval zavarovalnino, tedaj ostane vplačani denar v društveni blagajni kot vloga, ki se izplača v primeru doživetja polnoletnosti obenem z obrestmi zavarovancu samemu, v primeru smrti pa njegovim bratom in sestram. Če ni teh, zapade vloga v društveno blagajno. Obrestna mera za take primere je za 3/4 nižja kakor pri pupilarno varnih hranilnicah.

XI. Prehodne določbe.

§ 30.

V poslovnem letu 1932.—33. sprejema društveni odbor tudi priglašence od 10. do spolnjenega 18. leta. Z upravnim letom 1933.—34. nastopi normalna doba, t. j. sprejem priglašencev od 3. do 10. starostnega leta.

§ 31.

Izjemoma se smejo v društvo sprejemati priglašenci v starosti nad 10 let, če doplačajo poleg sprejemnih pristojbin še vse članske prispevke, kot so jih plačali člani iste starosti, ki so se za sprejem zglasili pred desetim (10.) starostnim letom.

§ 32.

O sprejemu priglašencev preko po pravih določene starosti odloča vsako leto občni zbor.

Mladinska Matica

mm Knjige Mladinske Matic, ki izidejo letos v rednih publikacijah:

1. Fr. Bevk: Lukec išče očeta.
2. Kristina Hafner: Botra z Griča.
3. Kresnice V.
4. Knjiga za najmlajše, ki še ni določena.

mm Nove naročnike opozarjamo, da je Bevkova povest »Lukec išče očeta« prav za prav le nadaljevanje knjige »Lukec in njegov škorec«. Vsak, ki dobi drugo knjigo, si bo želel imeti tudi prvo. To se lahko tudi zgodi. Mladinska Matica je tiskala zanašne knjige »Lukec in njegov škorec« v večji nakladi tako, da lahko ustreže z njo novim naročnikom. Knjigo, ki stane 5 Din, naročite lahko že zdaj pri upravi Mladinske Matic, Ljubljana, Franciškanska 6/l.

mm Z 19. seje Mladinske Matic.

1. Izmed treh rokopisov o domu in gospodinji je bilo končno sprejeto delo »Botra z Griča, pisateljice Kristine Hafnerjeve. Knji-

kajti v vsaki izdaji je obča uprava in politična razdelitev države drugače opisana. Zato ni čudno, da je navadno še ob koncu šolskega leta nad polovico šolske čitanke neprečitane.

Živimo v dobi vsestranskega napredovanja. Množiča poizkusnih razredov moderne šole v Dravski banovini nam priča o preobratu v šolstvu, ki ga prosvetne oblasti ne samo podpirajo, temveč tudi same pospešujejo. Še celo tehnične iznajdbe, n. pr. radio smo uvedli v šolsko službo. Toda čitanke, ki predstavljajo temelj stare šole, pa smo pustili ter so zaščiten z monopolom. V tem ravno tiči glavna ovira v razvoju modernega šolstva. Zlasti v Dravski banovini so dane vse možnosti, da lahko pošljemo čitanke mirne duše v stalen pokoj. Če že ne to, pa naj bi dosegli »Našem rod« vsaj pravico enakopravnosti s čitanko.

Se več! Pojdimo korak dalje in zaupajmo »Našem rod« obsežnejšo misljo. Cemu kupujemo dandanes drage računice, ko jih pri pouku skoro rabiti ne moremo? Isto je s knjigami za pouk srbohrvaščine, slovnice in realij. Vse te knjige stanejo že za 4. razred nad 80 Din. Prepričan sem, da bi »Naš rod« za naročnino 50 Din letno, torej za vsako številko 5 Din, mnogo uspešneje vršil nalogo vseh teh knjig skupaj, kakor pa te knjige same. V tem primeru bi lahko tiskali vsako številko »Našega roda« v treh različnih izvodih, torej za vsako učno stopnjo različno, srednjo in višjo posebej. Vsak razred bi našel v vsaki številki snovi za dve obsežnejši učni enoti, ki se lahko v enem mesecu obravnava. Ako ne to, pa vsaj snov za ves mesec in to za vse predmete. Ta način urejanja bi poleg prednosti v sodobnosti mnogo pripomogel k čimprejšnji uvedbi modernega pouka na vseh naših šolah. Če se nismo navdajali s pesimizmom, ko smo se potegovali za šolski radio, nas tudi ta novost ne sme oplahiti. Gotovo bi

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

ga izide v rednih publikacijah z ilustracijami Fr. Stiplovska. Rokopis je bil nagrajen s 1500 Din. S 1000 Din je bil nagrajen »Metkin dom« in s 500 Din rokopis »Pri Potočnikovih«.

2. V kratkem izide subskripcijski oglas za dr. Čermeljevo knjigo »O Tesli in razvoju elektrotehnike«. Subskripcijska cena je določena za kartonirane izvode 26 Din, v polplatno pa 32 Din. Knjižotrska cena pa za kartonirane izvode 34 Din, v polplatno vezana 42 Din.

3. Tretja številka »Našega roda« se je ponatisnila in se te dni razpošlje.

4. Upravnik je podal podroben obračun o dohodkih in stroških Mladinske Maticice v tekočem letu.

5. Da se pospeši razprodaja »Tihega življenja« se sestavi do prihodnje seje posebna okrožnica, ki se razpošlje na šole.

6. V kratkem bo izžrebanih 50 imen pravih rešiteljev križanke »Peščena ura« iz Kresnic, ki bodo obdarovani s knjigami.

7. Risba na naslovni strani »Kresnic« se letos izpremeni.

V zalogi imamo še nekaj vezanih izvodov obeh letnikov »Našega roda«, ki jih prodajamo po 28 Din. Na to ugodno priliko opozarjamo predvsem knjižničarje. Poleg tega imamo še več posameznih števil obeh letnikov. Te oddamo po 20 par. Tisti tovariši, ki naročijo te poslednje, naj navedejo, ali želijo vse enake številke, tako da jih bodo eventuelno lahko rabili kot čtivo v šoli ali pa različne.

Vse ocene, ki so izšle do danes v listih in revijah, so si edine v tem, da je Lovrenčičevo »Tiho življenje« dobra mladinska knjiga lepe umetniške vrednosti. Ne moremo si misliti resne mladinske knjižnice brez tega dela.

Učiteljski pevski zbor JUU.

pev. — Pevski tečaj 4., 5. in 6. marca. 7. marca koncert. Vse in vsi! Odbor.

Šolski radio.

— r. Program za XVII. teden. V torek 8. marca bo predaval g. Viktor Pirnat: »Kako nastane ladja.« I.—III. dialog. V petek 11. marca bo podal g. režiser Milan Skrbinski in gđ. Ksenija Kukčeva temo: »Majda se pripravlja na slovensko uro.« I.—III.

— r. Dve predavanji iz vzgojeslovja. Zadržali smo čitali v našem dnevnem časopisu

priznanje nedavni šolski uri, ki je obravnavala vprašanje učenja (pravilno učenje). — Opozoriti moramo sedaj stareše na redna predavanja, ki jim morda že slede. Tako se ta teden vrši vzgojeslovno predavanje v našem radiu v četrtek ob 20. uri, v soboto ob 19.30 pa bo predavala znana pisateljica Marija Kmetova o šoli, kar bo tudi vzbudilo mnogo zanimanja. Naj bi taka predavanja služila za izhodišče razgovorom na roditeljskih večerih!

— r. Kmetijski pouk po radiu v prvi polovici marca 1932. V četrtek dne 3. marca t. l. ob 18. uri 30 minut predava g. ing. Viktor Novak o gozdarstvu i. s. o. prirastku lesa v gozdu.

V nedeljo dne 6. marca ob 8. uri zjutraj predava g. ravnatelj ing. Lah o poljedelstvu in sicer o prvih pomladanskih delih na polju.

V četrtek dne 10. marca ob 18. uri 30 minut predava g. ravnatelj ing. Lah o poljedelstvu in sicer o pravilnem spomladanskem gnojenju.

V nedeljo dne 13. marca ob 8. uri zjutraj predava g. Jože Strekelj o vrtnarstvu in sicer o ureditvi domačega vrta.

Razven teh predavanj se vrše še poljudna predavanja o mlekarstvu ob nedeljah ob 15. uri.

V nedeljo dne 6. marca ob 15. uri govori g. Franc Pavlica o predmetu: »Kako pridelujemo sir iz manjših količin mleka«.

V nedeljo dne 13. marca ob 15. uri govori isti predavatelj o predmetu: »Kako dvigniti potrošnje mleka in surovega masla«.

Opozarjamo, da se od sedaj naprej vrše kmetijska predavanja ob četrtek pol ure pozneje, t. j. ob 18. uri 30 minut.

Stanovsk» organizacija JUU

iz društev:

Vabim:

— JUU — SRESKI DRUŠTVI ŠOŠTANJ IN SLOVENJGRADEC zborujeta skupno v petek, dne 11. marca 1932 ob 10. uri v osnovni šoli v Šoštanju. Poleg običajnih točk bo glavno predavanje g. direkt. dr. Lončarja o »Teoriji in praksi moderne šole« ter situacijsko poročilo predsednika sekcije tov. Dimnika.

— JUU SRESKO DRUŠTVO KRANJ zboruje 8. marca 1932. ob pol 9. uri v Kranju — Pungrat. — Dnevni red: Situacijska poročila, Predavanje prof. Severja »O namenih in ciljih Probude« (ob desetletnici). Loško društvo. Predlogi. Slučajnosti.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v ponedeljek 7. marca v Mladiki v Ptuj ob 9. uri. Dnevni red je običajen. Predaval bo gosp. prof. Onič o Kosovelu. Odbor.

Predlog.

Poročila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KRANJU je zborovalo 9. februarja t. l. v Kranju. Zborovanje je vodil predsednik društva tov. J. Lapajnc. Udeležba je bila še dokaj številna. Prva točka dnevnega reda je bilo predavanje zdravnik g. dr. Frante Missa. Učiteljsko je z velikim zanimanjem sledilo pol drugo uro trajajočim izvajanjem. — Zborovanje je posetil novi sreski načelnik vladni svetnik g. dr. Ogrin, ki ga je v prisrčnih besedah pozdravil predsednik društva. G. svetnik se je za pozdrav zahvalil, naglašujoč pomen učiteljevega dela za državo. To delo mora biti vselej in povsod uvaževano in zaščiteno.

O delitvi društva je poročal tov. Rojc. Radi nesporedna bo društvo izvršilo v škofjeloškem sodnem okraju še enkrat glasovanje. Glasovati bodo smeli pa le člani društva. Zborovanje je rešilo več stanovskih in uradnih zadev. V debato o teh zadevah sta večkrat posegla sreski načelnik g. dr. Ogrin in »sreski šolski nadzornik tov. V. Rus«.

O dopisih sta poročala tov. predsednik in tajnik. Glede združitve pedagoških institucij (Slov. Sol. Matica, Pedagoška centrala in okr. učit. knjižnice) so bili soglasno sprejeti naslednji sklepi:

I. Slovenska šolska Matica in Pedagoška centrala naj ostaneta še nadalje samostojni pedagoški instituciji. Razlogi:

1. Delitve dela in privatna inicitivna dosežeta vedno večje uspehe; dokaz: dosedanje delo omenjenih institucij.

2. Struj, ki vladajo na pedagoškem polju, ni utesnjevat, ampak naj se jim pusti svoboden razvoj, ker le na ta način je možno, da se izkristalizirajo vsi pojmi.

3. V slučaju združitve bi bila sekcija prenatrana.

4. JUU naj ostane strogo stanovsko-politična organizacija, ki naj urejuje v prvi vrsti pravne in materialne interese učiteljstva.

II. Pobiranje članarine za Slov. Šolsko Matico in Pedagoško centralo spada v avtonomen delokrog sreskih učiteljskih društev.

III. Pozdravljamo ustanovitev Pedagoške knjižnice v Ljubljani. Dosedanje okr. učit. knjižnice naj pa ostanejo neokrnjene.

IV. Društvo Rdečega križa se naprosi, da priredi učiteljski samaritanski tečaj.

V. Sresko prosvetno upravo prosimo, da olajša uradno poslovanje in da v poročilih pri malenkostnih pogreških sama izvede potrebne korekture.

VI. Prihodnje zborovanje se vrši v torek 8. marca na Pungratu v Kranju. Predava profesor Sever: O namenih in ciljih Probude«.

VII. Članom, ki za preteklo leto ne poravnajo članarine, se ustavijo listi.

Lapajnc J., predsednik; Rupnik V., tajnik.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ORMOZU je zborovalo dne 6. februarja 1932. — Navzočih je bilo 46 članov. t. j. 73%.

V uvodnih besedah se je poslovedeči podpredsednik spomnil umrlega častnega člana našega društva Antona Porekarja. V njegov spomin se daruje za »Učiteljski dom« v Mariboru 200 — Din iz društvene blagajne, med članstvom pa se je tekoma zborovanja nabralo v isto svrhu 811 — Din.

Tov. Papst je predaval o razvoju lutkovnega gledališča; potem nas je pa povedel v garderobo lutkovnega gledališča ormoške šole, ki ima že okrog 50 lutk in več oderskih izprememb. Vse je bilo pod njegovim spretnim vodstvom izdelano od učencev višje stopnje.

Tov. podpredsednik je podal izerpno poročilo o izredni seji predsednikov. Po poročilu je bil sprejet predlog:

»Sekcija v Ljubljani naj izposluje, da bodo seje predsednikov pristopne vsem članom JUU.«

O »Našem rodu« se je razvila zelo živahna debata. Referent je poročal, da beležijo vse šole — razen dveh, ki imajo prirastek — padec naročnikov; v okraju 118 manj. Vzroki: preučena snov, združitve, kriza.

Predlog: JUU sekcija v Ljubljani naj intervenira pri oblastih, naj bi se dovolil »Naš rod« kot obvezno čtivo v osnovni šoli namesto čitank. Ako bi oblast tej zahtevi ugodila, bi se morala snov »Našega roda« prilagoditi učnemu načrtu osnov. šole, da bi isti mogel ustrezati svojemu namenu.

Dokler pa to ne bo rešeno, naj se snov v »Našem rodu« preuredi tako, da bo lahko uporabna za osnovno-šolsko čtivo.

Kmetstvo — nadaljevalne šole so pri Sv. Bolfenku, pri Sv. Tomažu in v Središču; gospodinjstvo-nadaljevalne šole na Humu in v Središču.

Megla M., podpredsed.; Šijanec O., tajnica.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo v soboto, dne 13. febr. 1932. ob 9. uri v Domžalah. Uvodoma je pozdravil društveni predsednik tov. Arrigler direktorja dr. Lončarja, tajnika sekcije tov. Kobala ter sreskega šol. nadzornika Lukežiča.

O teoriji in praksi moderne šole je predaval dir. dr. Lončar. Izredno zanimivemu predavanju je sledilo učiteljsvo pazno in je nagradilo predavatelja z navdušenim aplavzom. Mnogi tovariši so po predavanju posegli v debato, katere jedro je bilo: izobrazba učiteljstva, reformacija učiteljšč!

Nato so se prečitali došli dopisi. Tečaja za lutkovno gledališče se bo udeležil tovariš Ignacij Vodnik, učitelj v Vodcah.

Nadalje se je spomnil tov. predsednik pokojne tovarišice Emilije Gerkman, ki je pred kratkim umrla v Ljubljani. Pokojna tovarišica je službovala dolgo vrsto let v Mengšu in je bila vedno zvesta članica učiteljskega društva. Nato je čestital tov. predsednik tovarišu Hitiju k 75-letnici rojstva, tov. Peterlinu pa k diplomskemu izpitu.

O gospodarskih in stanovskih vprašanjih organizacije je poročal tajnik sekcije tovariš Kobal. Priporočal je navzočim, naj ne pozabijo na »Učiteljski dom« v Ljubljani, ki bo ravno sedaj, ko se bodo začeli uresničevati skoraj štiridesletni načrti, potreben podpore in dela.

Predlogi:

1. JUU sresko društvo v Kamniku prosi, naj sekcija posreduje na merodajnem mestu, da se imenuje v banovinski svet tudi zastopnik učiteljstva.

2. Z ozirom na veliko število učiteljev, ki so brez službe, predlaga sledeče:

Sekcija JUU v Ljubljani naj izposluje na merodajnem mestu naslednje:

1. Naj se upokojijo vsi oni tovariši in tovarišice, ki služijo vso dobo in so dosegli najvišje plačilno mesto.

2. Naj se reducirajo one poročene učiteljice, katerih možje imajo akademske poklice.

Pri slučajnostih se je določilo, da se vrši prihodnje zborovanje meseca aprila v Domžalah.

Arrigler, predsednik; Ušeničnik G., tajnica.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V SLOVENJGRADCU je zborovalo dne 13. febr. 1932. v Slovenjgradu. Udeležba: 75%, kar je spričo zelo slabega vremena zadovoljivo.

Po pozdravu na zbrano učiteljsvo je predsednik tov. Kopač Leopold otvoril zborovanje, čestital sreskemu šol. nadzorniku g. Grmovšem Milošu in tov. Dulerjevi k napredovanju v V. položajno skupino, tov. Šinigojevi pa k sprejemu v nižji tečaj višje pedagoške šole v Beogradu. — Nato je podal obširno situacijsko poročilo zlasti glede sistematizacije

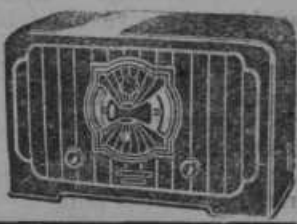
Kadar pridete v Ljubljano

z mislijo, da si nabavite dober aparat za šolski radio

ali tudi zase, ne pozabite obiskati našega prodajnega oddelka. Pri nas dobite največjo izbiro aparatov na baterije, na izmenični in istosmerni tok vseh napetosti. Nizke cene in ugodni plačilni pogoji!

RADIO LJUBLJANA

TELEFON 31-90

MIKLOŠIČEVA CESTA 5

tudi prosvetna oblast tozadevno ne delala ovir.

Seveda to so moje misli, ki me navdajajo vsakokrat, kadar poslušam različne okrožnice in apele za propagando »Našega roda« pri zborovanjih. Gotovo pa je, da je marsikdo med nami drugačnih misli. Nihče pa mi ne more oporekati, da je želja večine učiteljstva, da naj zavzame »Naš rod« vsaj mesto čitanke v šoli. Odkrito lahko rečemo, da so čitanke zastarele in za nas neuporabne.

Čitalnice in knjižnice za mladino.

Mislimo, da je zanimanje za knjigo, ki je bilo prva leta po vojni precej zaostalo, spet zrastle. Kljub krizi, ki je vzrok, da človek tudi svojo duhovno stran brez svoje krivde zanemarja, ni padca v književnem konzumu. Ko bi bile iste gnotne razmere, ista razdelitev kupne možnosti kot je to bilo pred leti, bi se danes spričo številnih izdajateljev, velike reklame, agilnosti agentov ter odličnem materialu izdanj število naročnikov in kupcev podvojilo. Tarnanje knjižnih družb in založb je glede na naše denarno stanje neopravičeno. Trdim, da je poželenje po čitavi med Slovenci večje. Pa bodi to dnevnik, revija, ilustracija, lepa knjiga ali strokovni tednik!

Mladinska Matica je prišla z »Našim rodom« vred še o pravem trenutku med mlade. Ne vem, kako bi bilo danes! Mislím glede denarnih sredstev! Seveda, treba je še vedno podrezati, da odrine šolar pravočasno tiste dinarje. Toda, dá jih! To pa zato, ker ni več nezaupen napram knjigam in mesečniku. Ko bi zdaj šele začeli s tako ustanovo, bi šlo najbrž trdo! Tako je napravila Mlad. Matica pri Slovencih veliko duhovno poslanstvo, ker je pritegnila, obdržala in deloma vrnila slovensko mladino h knjigi!

Zavedam pa se, da je treba mladini venomer gonilne sile, da se ne uspava v enoličju in brezdelju, da se zanimanje za knjigo ne zmanjša, temveč da raste ter šolarja po njegovi lastni izbiri duhovno izpopolnjuje.

Zato se mi zdi tale potreba aktualna: Socialni odseki vseh večjih krajevnih uprav v Sloveniji naj določijo v prihodnjem proračunu vsoto, s katero naj ustanove povsod posebno knjižnico in čitalnico za mladino. To ustanovo naj s primernimi zneski podpre tudi banovina.

V poštevi bi prišli tile kraji: Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Kranj, Trbovlje, Jesenice itd. Primer Ljubljana! Mladinske knjige leže po vseh javnih knjižnicah, kjer se njihova vrednotnost uničuje s tem, da samotarijo med tisočeriimi zvezki za odrasle in da so le neljubi gostje ali potrebno napotje. Ko bi mesto odkupilo vse te knjige, jih uredilo, izpopolnilo, preskrbelo lokal (prijeten, svetel, higieničen!) ter knjižničarja — vzgojitelja, bi vse te knjige res zaživele ter postale močen duhovni razgovor za mlade. Poleg tega lokalna pa bi naj bila topla, svetla čitalniška soba, ki bi naj imela vse mlad. časopise, razne ilustracije itd. Tudi v čitalnici bi mladina lahko čitala izposojene knjige! Kdaj naj bi bila knjižnica in čitalnica odprta, prispevek za knjige itd., to je vse rešiti posebej v podrobnostih. V krajih pa, kjer bi ne hotelé javne knjižnice odstopiti svojih mladinskih knjig, bi pač morale občinske uprave nabaviti vse nove.

Knjižnice v naših šolah so kvantitativno prešibke, da bi zadovoljile mladino. To vemo vsi! Koliko pridobi mladina s čitanjem lepih in strokovnih knjig, tudí vemo! Da ji moramo zato dati prilike, da si nabere mnogo, mnogo duhovnega — to je dolžnost vseh, ne le učiteljev, ker mora biti danes sleherni prijatelj in vzgojitelj mladih!

Tone Gaspari.

Vse

ČESAR SI ŽELITE

IZ STROKOVNE LITERATURE

V POGLEDU NAJNOVEJŠIH ZNANSTVENIH PRIDOBITEV IN DOGNANJ

IZ LEPOSLOVJA, ZNANOSTI

IN UMETNOSTI VSEH PANOG

DOMAČEGA IN VSEGA INOZEMSKEGA KULTURNEGA SVETA

dobite

TAKOJ PO ZAHTEVI CENIKOV IN PROSPEKTOV IN PO NAROČILU

V UČITELJSKI KNJIGARNI

TELEFON ŠT. 33-97 LJUBLJANA TELEFON ŠT. 33-97